

**Kúria  
végzése**

**Az ügy száma:** Bfv.I.1905/2015/8.

**A határozat szintje:** felülvizsgálat

**A tanács tagjai:** Dr. Csere Katalin a tanács elnöke

Dr. Csák Zsolt előadó bíró

Dr. Soós László bíró

**Az eljárás helye:** Budapest

**Az eljárás formája:** tanácsülés

**Az ülés napja:** 2016. április 12.

**Az ügy tárgya:** életveszélyt okozó testi sértés büntette és más bűncselekmény

**Terhelt(ek):** M. P. I. rendű

**Elsőfok:** Fővárosi Törvényszék, 2.B.516/2012/32., ítélet, tárgyalás, 2013. május 8.

**Másodfok:** Fővárosi Ítéltábla, 2.Bf.309/2013/13., ítélet, nyilvános ülés, 2014. június 10.

**Az indítvány előterjesztője:** I. rendű terhelt

**Az indítvány iránya:** hatályon kívül helyezésre

**Rendelkező rész**

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 2.B.516/2012/32. számú, valamint a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.309/2013/13. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

**Indokolás**

**I.**

- [1] A Fővárosi Törvényszék a 2013. május 8. napján kihirdetett 2.B.516/2012/32. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki testi sértés büntetében, mint társtettet [1978. évi IV. törvény 170. § (1) bekezdés, (6) bekezdés I. fordulat] és személyi szabadság megsértésének büntetében, mint társtettet [1978. évi IV. törvény 175. § (1) bekezdés]. Ezért őt, halmazati büntetésül, hat év börtönbüntetésre és a közügyektől hét év eltiltásra ítélte. A bíróság rendelkezett a felmerült bűnügyi költség viseléséről és döntött a felülvizsgálati indítvánnyal nem érintett II. rendű terhelt bűnösségéről.
- [2] A védelmi fellebbezések alapján másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2014. június 10. napján jogerős 2.Bf.309/2013/13. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta: az I. rendű terhelt terhére rótt testi épség elleni bűncselekményt társtettesként elkövetett testi sértés büntetének [2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. tétel], az emberi szabadság elleni bűncselekményt pedig társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértése büntetének [Btk. 194. § (1) bekezdés] minősítette. Az I. rendű terhelt halmazati büntetését öt év börtönbüntetésre és hat év közügyektől eltiltásra enyhítette azzal, hogy a szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes

- szabadságra. Egyebekben az I. rendű terhelt tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [3] Az elsőfokú bíróság által – a másodfokú bíróság kiegészítéseivel – megállapított ítéleti tényállás lényege szerint: A terheltek 2010. március 1-jén egy gépkocsiban haladtak, amikor meglátták a barátnője társaságában gyalogosan haladó, velük haveri-baráti viszonyban álló sértettet. Az I. rendű terhelt -, akinek a gépkocsiját korábban ittas állapotban vezette a sértett és ezért, valamint a gépkocsi engedély nélküli átalakítása miatt a rendszámát és a forgalmi engedélyét is bevonták – 200.000 forintot követelt A. P-től. Az I. rendű terhelt gépkocsijával megállt, kiszállt a gépkocsiból és az ekkor már egyedül lévő sértettet kétszer ököllel állba vágta, majd felszólította, hogy üljön be a jármű hátsó ülésére. A sértett ennek eleget tett, de testmagassága miatt és az autó mérete miatt némileg kifordulva, lábait oldalvást elhelyezve foglalt helyet. Útközben az I. rendű terhelt követelte a sértettől a pénzt, majd mindhárman kiszálltak a gépkocsiból. Az I. rendű terhelt elővette az autóban tartott, 20 cm pengehosszúságú pillangókését, azzal mindkét terhelt megfenyegette a sértettet, hogy ha védekezni próbál, leszúrnák őt. Mindhárman visszaültek a járműbe, majd egy kis utcában félreállva az I. rendű terhelt ismét elővette a kést, hátrafordulva, közepes erővel a sértett bal combjába szúrt. Átadta a kést a II. rendű terheltnek, aki ugyancsak közepes erővel a sértett bal lábába szúrt. Ez utóbbi szúrás a térd alatti verőér és szárapocsideg sérülését eredményezte. Az átvágott artéria miatt az I. rendű terhelt segített elkötni a vérzést, majd a terheltek a sértettet a legközelebbi kórházba szállították, ahol a közvetlenül életveszélyes állapotba került sértett életét csak a szakszerű, időben végrehajtott orvosi beavatkozás mentette meg. Az elszenvedett bántalmazás következtében a jobb és bal 1-es fogak törése, valamint a szárapocsideg sérülése miatt (a bal alsó végtag funkciókárosodásában, illetve mozgáskorlátozottságában megnyilvánuló) maradandó fogyatékoság alakult ki. Ez utóbbi sérülés gyógytartama kb. 30 nap, a többi sérülés 8 napon belül gyógyuló.

## II.

- [4] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt perújítási kérelemként megnevezett, tartalmát tekintve a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján értelmezhető felülvizsgálati indítványt terjesztett elő, amelyben a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezését indítványozta.
- [5] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság tévedett, amikor vele szemben az elbíráláskor hatályban lévő, új Büntető Törvénykönyvet alkalmazta, holott számára az elkövetéskor hatályos, 1978. évi IV. törvény rendelkezései enyhébb elbírálást tettek volna lehetővé.
- [6] Törvénysértőnek vélte a terhére rótt testi épség elleni cselekmény életveszélyt okozó testi sértésként történő minősítését, mert a törvényes minősítés a súlyos testi sértés büntette. Erre figyelemmel vele szemben kiszabott büntetés eltúlzottan súlyos. Ennek alátámasztásaként hivatkozott a sértetről készült kórházi orvosi dokumentációra, és az életveszélyes állapotra tett ítéleti megállapítást megalapozatlannak tartotta.
- [7] Végül vitatta az emberi szabadság elleni bűncselekmény minősítését is, a helyes minősítés álláspontja szerint kényszerítés büntette.
- [8] A Legfőbb Ügyészség BF.1955/2015/1-I. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta, ezért a megtámadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.
- [9] Kifejtette, hogy az okozott sérülés közvetlen életveszélyes volta miatt a cselekmény súlyos testi sértés büntettének minősítése szóba sem kerülhet, és törvényesnek találta a személyi szabadság megsértése büntette szerinti minősítést és a kiszabott büntetést is.

## III.

- [10] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen bírálta el.

- [11] A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen – többek között - akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.
- [12] A Kúria nem találta megalapozottnak a felülvizsgálati indítványt a Btk. időbeli hatályával kapcsolatos részében.
- [13] A Btk. 2. § (1) bekezdése alapján a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban lévő büntető törvény szerint kell elbírálni. A (2) bekezdés szerint ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új büntető törvényt kell alkalmazni.
- [14] Következetes a Kúria gyakorlata annak megítélésében, hogy a Btk. 2. § alkalmazása csak akkor felülvizsgálati ok, ha kihatott a bűnösség megállapítására, vagy törvénysértő büntetés kiszabását eredményezte.
- [15] A terhelt terhére megállapított testi sértés büntetettét, valamint a személyi szabadság megsértésének büntetettét mind az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény, mind pedig az elbíráláskor hatályban lévő új Btk. azonos módon rendelte büntetni kettőtől nyolc évig, illetőleg három évig terjedő szabadságvesztéssel. Erre figyelemmel pedig sem törvénysértő minősítés, sem törvénysértő büntetés kiszabására az alapeljárásban nem került sor. A másodfokú bíróság pedig ítéletének indokolásában részletesen foglalkozott azzal, hogy a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontja kérdésében az I. rendű terhelt esetében az elbíráláskori Btk. rendelkezései a kedvezőbbek, ezért alkalmazta vele szemben ezen jogszabályt.
- [16] Alaptalannak találta a Kúria az életveszélyt okozó testi sértés enyhébb minősítésére vonatkozó felülvizsgálati indítványt.
- [17] Ennek vizsgálata körében utal arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban törvényi előírás, hogy a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, és a felülvizsgálati indítványban ez a tényállás nem támadható [Be. 423. § (1) bekezdés].
- [18] A fentiekből következően, a tényállás alapjául elfogadott bizonyítékok, valamint a bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenysége nem vitatható, miként a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok eltérő értékelésére, további bizonyításra, vagy ez okból az ítélet megváltoztatására, illetve hatályon kívül helyezésére sem kerülhet sor.
- [19] A felülvizsgálati eljárásban kötelezően irányadó tényállás szerint a sértett a lábszárát ért, és a verőeret átvágó szúrás eredményeként közvetlenül életveszélyes állapotba került, életét csak a szakszerű, időben végrehajtott orvosi beavatkozás mentette meg. E sérülés gyógytartama kb. 3 hétre tehető.
- [20] A terhelt felülvizsgálati indítványában a minősítést vitatva lényegében az eljáró bíróságok bizonyíték-értékelő tevékenységét és a megállapított tényállást támadta, amikor az orvosi dokumentációra hivatkozással arra hivatkozott, hogy „életveszély nem volt megállapítható”.
- [21] Annak a körülménynek, hogy a terheltek a sértett erős vérzését látták és segítettek a vérzést megállítani, majd őt haladéktalanul a legközelebbi kórházba szállították, az alapügyben eljáró bíróságok az eredmény önkéntes elhárítása körében tulajdonítottak jelentőséget.
- [22] A Btk. 10. § (4) bekezdés b) pontja értelmében nem büntethető kísérlet miatt az, aki az eredmény bekövetkezését önként elhárítja. Az (5) bekezdés szerint, ha a (4) bekezdésben meghatározott esetben a kísérlet már önmagában is megvalósít más bűncselekményt, az elkövető e bűncselekmény miatt büntethető.
- [23] Következetes az ítélkezési gyakorlat annak megítélésében, hogy életveszélyt okozó testi sértés büntetnének, és nem emberölés büntette kísérletének minősül a terhelt cselekménye, ha az általa okozott életveszélyes sérülés miatt a sértett halála azért nem következik be, mert az eredményt aktív segítő magatartásával önként elhárította (BH 2008.79.).
- [24] Az irányadó tényállásból kitűnően a sértett a verőeret átvágó szúrás eredményeként közvetlen

életveszélyes állapotba került. Erre figyelemmel a terheltek cselekménye befejezett kísérletnek minősíthető, hiszen a sértett halála a tényállásszerű elkövetési magatartástól független okok miatt nem következett be. Ekként az I. rendű terhelte cselekménye a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés I. fordulata szerint életveszélyt okozó testi sértés büntettének minősül.

- [25] Minderre figyelemmel a Legfőbb Ügyészség átiratában helytállóan hivatkozott arra, hogy a sérülés közvetlen életveszélyes volta miatt a cselekmény súlyos testi sértés büntettének minősítése szóba sem jöhetett.
- [26] Ugyancsak törvényesnek találta a Kúria az I. rendű terhelte terhére rótt emberi szabadság elleni bűncselekmény minősítését is.
- [27] A terheltek a gépkocsijukkal megálltak a gyalogosan haladó sértett mellett, az I. rendű terhelte kiszállt a gépkocsiból, odament a sértetthez, őt kétszer ököllel állba vágta és felszólította, hogy üljön be az autóba. A sértett beszállt a jármű hátsó ülésére, majd a terheltek elhajtottak. Ezzel a magatartásukkal a terheltek nem csupán arra kényszerítették a sértettet, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, hanem őt a személyi szabadságától megfosztották [Btk. 194. § (1) bekezdés].
- [28] A Kúria (Legfelsőbb Bíróság) több határozatában kifejtette, hogy a személy cselekvési szabadságának részei a mozgás, a helyváltoztatás, a tartózkodási hely megválasztásának szabadsága. Az ez ellen irányuló magatartások a Btk. 194. § szerinti bűncselekmény tényállásába, míg az ember cselekvési szabadsága ellen az e körön kívül eső támadások a kényszerítés törvényi tényállásába (Btk. 195. §) ütköznek. Az egyén cselekvési szabadságának a sérelme esetén a kényszerítés büntette helyett minden esetben a személyi szabadság megsértése büntettét kell megállapítani, ha az erőszakkal vagy fenyegetéssel elkövetett cselekmény a sértett mozgási, helyváltoztatási, vagy tartózkodási hely megválasztásának a lehetőségétől való megfosztásában jelentkezik (BH 1991.96.; BH 1997.111.). Ha a kényszerítésben megnyilvánuló magatartás a személyi szabadságot is korlátozza, nem a kényszerítés büntettét, hanem a személyi szabadság megsértését kell megállapítani.
- [29] A Kúria a teljesség kedvéért megjegyzi, hogy a megtámadott határozatok megváltoztatására még abban az esetben sem kerülhetne sor, ha az I. rendű terheltek felrótt személyi szabadság megsértésének büntette helyesen ténylegesen kényszerítés büntettének minősülne.
- [30] A büntetés felülvizsgálatára akkor van lehetőség, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.
- [31] A Btk. 194. § és 195. § a személyi szabadság megsértését és a kényszerítés büntettét azonos büntetési tétellel – három évig terjedő szabadságvesztéssel - rendeli büntetni. Az I. rendű terhelttel szemben a testi épség elleni cselekmény miatt halmazati büntetésként kiszabott, öt év, börtönben végrehajtandó szabadságvesztés egyébként sem törvénysértő.
- [32] A Kúria mindezekre figyelemmel – miután olyan eljárási szabálysértést nem észlelt, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt és a megtámadott határozatokat az I. rendű terhelte tekintetében a Be. 426. § alapján hatályában fenntartotta.

#### IV.

- [33] A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Az ismételt felülvizsgálati indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti [Be. 421. § (3) bekezdés].

Budapest, 2016. április 12.

Dr. Csere Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Csák Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:  
TóthLné  
bíróági tisztviselő